

”Utmaningarna för polisen kräver resursförstärkningar”

Publicerad 2015-12-21
Nya Polismyndigheten.

Ny polisorganisation. Det första året med den nya Polismyndigheten har i polisiärt avseende varit mycket framgångsrikt. Men fortsatt stora migrationsströmmar, allt

allvarligare grov organiserad brottslighet och stora trygghetsbehov i utsatta områden kräver resursförstärkningar och fler poliser, skriver rikspolischef Dan Eliasson.

Den 18 november i år inträffade en närmast unik händelse i Sverige. Bakgrunden var att Säkerhetspolisen hade fått konkreta uppgifter om ett planerat terroråd i Sverige. Med kort varsel rullade mängder av extra polispatruller ut från landet polishus. Gator och torg fylldes snabbt av tusentals uniformerade poliser. Uppdraget var att försöka avvärja ett möjligt attentat och bidra till en ökad trygghet hos allmänheten. Denna mobilisering pågick i fem dagar och är sannolikt den största enskilda polisinsats som hittills har ägt rum i Sverige.

Den nya Polismyndigheten gör det nu möjligt att styra och leda polisen snabbt, med ett tydligt nationellt mandat och med gemensamma nationella prioriteringar. När vi i polisledningen summerar det första året med den nya Polismyndigheten är denna förmåga det tydligaste framsteget. Den svenska polisen har fått en slagkraft som redan är en stor tillgång för hela det svenska samhället. Och det kan behövas. För det saknas sannerligen inte utmaningar, som kräver både resursförstärkningar och fler poliser.

1 Fortsatt stora migrationsströmmar. Det nya läget med gränskontroller kräver avsevärda polisresurser, både för att kontrollera inresande och för att trygga ordningen vid ankomstplatser och asylboenden. Polisens omorganisation har kraftigt förenklat arbetet vid insatser som denna. Resurser kan flyttas snabbt över landet. Rättstillämpning och taktiskt agerande kan göras mer enhetligt när alla medarbetare har nationella direktiv att luta sig emot.

Det finns anledning att känna en stolthet över polisens agerande i denna svåra situation. Flera länder har mött flyktingströmmarna med taggtråd och kravallutrustning. Den svenska polisen har i stället klivit fram med professionalitet, värme och medmänsklighet som främsta signum. Agerandet bottnar givetvis i något som har byggts upp under lång tid inom polisen. Det vittnar också om de kärnvärden som präglar det svenska samhället.

Polismyndigheten har en fortsatt beredskap under kommande år för att hantera konsekvenserna av migrationsströmmarna. Det handlar både om att genomföra gränskontroller och ett utökat uppdrag kring verkställigheter.

2 Grov organiserad brottslighet. En annan stor utmaning rör den grova organiserade brottsligheten. I delar av landet har den nått en allvarlighet som oroar. Under nästa år inleds därför en satsning på 14 prioriterade områden som är särskild drabbade av grov brottslighet. Vi ska fördjupa vår samverkan med andra myndigheter på lokal nivå. Det handlar till exempel om att tillsammans med Skatteverket och Kronofogden slå sönder de kriminellas ekonomiska bas eller att förhindra felaktiga utbetalningar från Försäkringskassan.

Under året har vi sett flera våldsutbrott kopplat till kriminella miljöer. Under en period utfördes ett flertal sprängdåd på allmänna platser i Malmö. Göteborg drabbades av flera dödsskjutningar mellan gäng, där även oskyldiga utsattes. I Stockholm kastades en handgranat mot en polisbuss. Polisen har i samband med dessa händelser snabbt skjutit till nationella förstärkningar. Spanare, utredare, kriminaltekniker och helikoptrar från hela landet har hjälpt till där behoven har varit som störst.

3 Stora trygghetsbehov i utsatta områden. Ett centralt mål med omorganisationen är att bli fler poliser i lokalsamhället. Det är också en viktig åtgärd för att öka tryggheten i socialt utsatta områden. Fler poliser ska arbeta nära medborgarna, nära lokalsamhällets problem. Fler brott ska utredas på lokal nivå och det brottsförebyggande arbetet ska förstärkas. Under året har viktiga steg tagits för att frigöra resurser så att fler poliser kan arbeta i yttre tjänst i de nya lokalpolisområdena. De tidigare ledningscentralerna på länsnivå har börjat föras samman till sju regionala ledningscentraler. Stödfunktioner som HR, juridik och it har organiserats i nationella avdelningar för att frigöra resurser. En målmedveten it-satsning, där poliser på fältet till exempel kan göra slagningar på personer och fordon direkt i mobilen, effektiviserar polisens arbete.

Vi ser redan flera resultat i denna satsning på det lokala polisarbetet:

Redan nu har 154 kommuner särskilt utpekade kommunpolis, som ska utveckla samverkan mellan polisen och lokalsamhället. Nästa år ska vi ha kommunpolis i samtliga kommuner.

275 av 290 kommuner har en gällande samverkansöverenskommelse mellan polis och kommun. Arbetet började för flera år sedan, men under året har många av överenskommelserna uppdaterats. Nästa år ska vi ha samverkansöverenskommelser i samtliga kommuner. De är grunden för medborgarlöften, nästa steg i reformen.

I 50 kommuner har man redan nått fram till medborgarlöften, alltså lokala prioriteringar för polisens arbete som grundas på kommunens, medborgarnas och andras önskemål.

Under nästa år intensifieras arbetet med att få fram fler områdespolis till lokalpolisområdena. En del av dessa är erfarna polis som tidigare har arbetat på nationell eller regional nivå.

Direktdialogen med medborgarna utvecklats. Medborgardialoger har genomförts i 117 kommuner och över 1,7 miljoner följer polisens konton i sociala medier där omfattande dialog sker dagligen.

En utmaning är att få med hela Polismyndigheten i denna stora omställning. För många medarbetare innebär omorganisationen en spännande nystart. Men alla upplever självklart det inte så. Omorganisationen är en komplicerad process där nya hinder ständigt dyker upp. Det finns osäkerheter för enskilda medarbetare i flera frågor – placeringsort, arbetsuppgifter, arbetstider, utrustning med mera. Vi har också under hösten haft en komplicerad lönerörelse.

Förändringar skapar målkonflikter. Det som är bra för helheten och medborgarna kan bli besvärligt för enskilda. För vissa blir förändringarna små, för andra mer genomgripande. Men utan att ändra vissa förutsättningar uppnår vi inga effekter av omorganisationen. Vi för därför kontinuerligt ingående samtal i dessa frågor med våra arbetstagarorganisationer.

Det första året med den nya Polismyndigheten i polisiärt avseende har varit mycket framgångsrikt. Alla polisanställda ska ha ett stort erkännande och ett stort tack för sitt slit med omorganisationen och alla utmaningar de har ställts inför. De polisanställdas förmåga har gjort avtryck i gränskontrollerna, under terrorlarmet och i sina miljontals kontakter med människor som bor och vistas i Sverige. Polisen har presterat som bäst när påfrestningen har varit som störst.